

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia   kwietnia 2010 r.

**Pan
Leszek Juda
Wójt
Gminy Oleśnica**

LKI-410-24-4/2009
P/09/158

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Gminy Oleśnica (Urząd), w zakresie pozyskiwania dochodów z tytułu opłat eksploatacyjnych od przedsiębiorców wydobywających kopaliny pospolite w latach 2007-2009 (I półrocze) oraz przestrzegania zasad gospodarki przestrzennej przy lokalizacji zakładów wydobywczych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 13 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Urzędu w zakresie objętym kontrolą.

Pozytywną ocenę uzasadnia:

- prawidłowe planowanie i ujmowanie w rocznych planach finansowych dochodów z tytułu opłat eksploatacyjnych;
- prawidłowe prowadzenie ewidencji przedsiębiorców eksploatujących złoża kopaliny;
- bieżące monitorowanie wielkości wydobycia kopaliny oraz przestrzegania przez przedsiębiorców, wynikającego z art. 84 ust. 9 ustawy z 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze² (Pgg), terminu wnoszenia opłat eksploatacyjnych i składania kwartalnych informacji o wielkości wydobycia i wysokości naliczonej opłaty;
- uzgadnianie koncesji zgodnie z warunkami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Oleśnica lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na niepodjęciu działań zmierzających do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów, na których wydobywano kopaliny lub ustalenia przesłanek pozwalających na odstępianie od ich sporządzenia, co stanowiło naruszenie dyspozycji art. 53 ust. 1 i 6 Pgg.

1. Na terenie gminy Oleśnica znajdują się dwa złoża piasku eksploatowane przez jednego przedsiębiorcę oraz złożę surowca ilastego ceramiki budowlanej eksploatowane przez jednego przedsiębiorcę. Wydobywanie było prowadzone na podstawie ważnych koncesji wydanych przez wojewodę świętokrzyskiego (jedna koncesja) oraz starostę staszowskiego (dwie koncesje).

W przypadku koncesji na wydobywanie surowca ilastego ceramiki budowlanej, podstawą jej uzgodnienia przez Wójta Gminy Oleśnica, wymaganego przez art. 16 ust. 5 Pgg, był plan zagospodarowania przestrzennego Gminy, w którym działka nr 1039 (obejmująca złożę) przeznaczona została pod budowę Kopalni Gliny i Zakładu Produkcji Ceramicznych Materiałów Budowlanych Oleśnica wraz z wszelkimi obiektami i urządzeniami budowlanymi niezbędnymi do prawidłowego ich funkcjonowania.

W przypadku obu koncesji na wydobywanie piasku, podstawą ich uzgodnienia przez Wójta Gminy Oleśnica, było studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy uchwalone przez Radę Gminy w dniu 28 grudnia 2001 r. Obowiązujący wcześniej plan zagospodarowania przestrzennego gminy Oleśnica utracił ważność 31 grudnia 2003 r. W obu przypadkach potwierdzono, że według opracowywanego planu zagospodarowania przestrzennego (poprzedzonego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oleśnica), działki na których ma być prowadzone wydobywanie kopaliny przewidziane były do eksploatacji górniczej.

Pan Wójt nie podjął działań zmierzających do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych, do czego zobowiązuje art. 53 ust. 1 Pgg albo w celu stwierdzenia, że zachodzą podstawy do odstępiania od sporządzenia tych planów, zgodnie z art. 53 ust. 6 ustawy. Przepis ten stanowi, że jeżeli przewidywane szkodliwe wpływy na środowisko będą nieznaczne, rada gminy może podjąć uchwałę o odstępianiu od sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego. Jak wyjaśnił Pan Wójt (...) *Podjęcie uchwał zostało pominięte przez przeoczenie pracownika odpowiedzialnego za planowanie przestrzenne w gminie.*

2. Urząd prowadził ewidencję przedsiębiorców eksploatujących złoża kopaliny pospolitych, która zawierała nazwę eksploatowanego złoża, numer koncesji, stawkę opłaty eksploatacyjnej wynikającą z obowiązującego w danym roku rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie stawek opłat eksploatacyjnych³, wielkość wydobywania w kwartale, kwotę i datę wniesionej opłaty eksploatacyjnej oraz datę przedłożenia kwartalnej informacji o wielkości wydobywania i wielkości ustalonej opłaty eksploatacyjnej. Zadania z tym związane przypisane zostały do zakresu obowiązków pracownika Urzędu. Na podstawie tej ewidencji na bieżąco monitorowano wielkość wydobywania, przestrzeganie przez przedsiębiorców terminu, określonego w art. 84 ust. 9 ustawy Pgg, wnoszenia opłat eksploatacyjnych, przekazywania

---

³ Dz. U. z 2006 r. Nr 214, poz. 1574; Dz. U. z 2007 r. Nr 211, poz. 1541; Dz. U. z 2008 r. Nr 215, poz. 1357.

kopii dowodów wpłat oraz kwartalnej informacji zawierającej dane wymienione w ww. przepisie.

Mimo monitorowania przez Urząd terminowości wnoszenia opłat eksploatacyjnych oraz kwartalnych informacji o wielkości wydobywania kopaliny i wysokości naliczonej opłaty eksploatacyjnej, przedsiębiorcy nie przestrzegali terminu określonego w art. 84 ust. 9 Pgg. W przypadku przedsiębiorcy eksploatującego złoża surowca ilastego ceramiki budowlanej, kwartalna informacja ani raz nie została złożona w ustawowym terminie, a opóźnienia wynosiły od dwóch do siedmiu dni. Przedsiębiorca ten przestrzegał terminów dokonywania wpłat opłat eksploatacyjnych.

W przypadku przedsiębiorcy eksploatującego oba złoża piasku, opóźnienia w złożeniu kwartalnej informacji dotyczyły sześciu kwartałów (Urząd nie dysponował danymi za trzeci kwartał 2007 r.) i wynosiły od czterech do czternastu dni, natomiast opóźnienia w dokonaniu wpłaty opłat eksploatacyjnych dotyczyły siedmiu kwartałów i wynosiły od dwóch do piętnastu dni.

W trakcie kontroli Urząd przyjął rozwiązanie, iż przedsiębiorcy będą otrzymywać monity już pod koniec kwartału, za który zobowiązani są wnieść opłatę eksploatacyjną i złożyć informację o wielkości wydobywania kopaliny i wysokości naliczonej opłaty.

3. Urząd prawidłowo ujmował w planach dochodów oraz w projektach budżetu na poszczególne lata wpływy wynikające z opłat eksploatacyjnych z tytułu wydobywania kopaliny, należne Gminie na podstawie przepisów art. 86 ust. 1 w związku z art. 84 ust. 9 Pgg, uwzględniając wysokość wpływów z lat poprzednich oraz prognozy wydobywania wykazywane przez przedsiębiorców w składanych informacjach.

W okresie objętym kontrolą Gmina uzyskała dochody z tytułu ww. opłat w kwocie 331.482,6 zł, co stanowiło 60,11% planowanych wpływów z tego tytułu. Dochody te stanowiły niewielki udział w ogólnych dochodach Gminy, wynoszący średniorocznie ok. 1,52%.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o podjęcie działań mających na celu sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych albo stwierdzenie, że zachodzą podstawy do odstąpienia od obowiązku ich sporządzenia, zgodnie z art. 53 ust. 1 lub 6 Pgg.

Najwyższa Izba Kontroli w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.